

[Edvard Sørensen.]

pr. 1. April 1938, var der i Stilheden, uden at nogen havde følt sig foranlediget til at underrette Amsraadet, sket en hel Del i Sagen her i København. Her havde man fra Kalø Gods' Side interesseret Danmarks Naturfredningsforening for Sagen, saaledes at hvis Naturfredningsforeningen ved Hjælp af den nye Fredningslov kunde forhindre Vejanlægget, vilde Kalø frivilligt lade tinglyse Fredningsdeklaration paa Stranden, Borgholmen, Rønde Gyde og et Bælte paa 500 m langs Stranden mellem Skovene samt lade tinglyse Ret for Nationalmuseet til til enhver Tid at foretage Gravninger og Undersøgelser paa Borgholmen. Dette sidste var Nationalmuseet svært interesseret i, og Direktør Mackeprang gjorde saa stærke Forestillinger hos Trafikministeren, at Ministeren den 27. Marts lod telefonere til Amsraadet, at Arbejdet skulde standses.

Formentlig paa Grund af nærmere Undersøgelser i Ministeriet over, hvor langt Arbejdet allerede var fremme, blev Skrivelser af 28. Marts 1938 fra Ministeriet noget mildere i Formen og indeholdt en Anmodning om en Udtalelse fra Amsraadet om Fredningstilbudet samt en Henstilling om foreløbig at stille Vejanlægget i Bero. Man enedes da i Amsraadet om, at Vejudvalget skulde rejse til København og tale med Ministeren om Sagen og bede Ministeren om ved Lejlighed personlig at se paa Forholdene.

Ved Skrivelse af 11. Marts 1938 havde Danmarks Naturfredningsforening indbragt Sagen for Randers Ams Fredningsnævn, og den 21. April 1938 holdt Fredningsnævnet Aastedsmøde ved Vejanlægget. Her mødte Naturfredningsforeningen med det Ændringsforslag, jeg har nævnt før, om den korte Vej lige uden om Rønde By, den, som Amsraadet vejteknisk og færdselsmæssigt ikke kan tage Ansvaret for. Fredningsnævnets Formand, Dommer Riis, Grenaa, bemærkede, at Amsraadet ikke havde haft Pligt til at forelægge Sagen for Fredningsnævnet eller for Overfredningsnævnet, jfr. Fredningslovens § 9, da Loven først traadte i Kraft den 1. Juli 1937, samt at Naturfredningsforeningen burde have forelagt Sagen paa et langt tidligere Tidspunkt.

Fredningsnævnets Kendelse gik ud paa, at der ikke fandtes at være Anledning til at gribe ind over for Amsraadets Projekt.

Den 17. Maj 1938 besaa Trafikministeren sammen med Overvejsinspektøren og Amsraadets Vejudvalg Aastedet, og begge

Linieføringer, baade den af Amtet og den af Kalø foreslaede, blev meget nøje besigtiget og gennemdrøftet. I Skrivelse af 13. Juni 1938 meddelte Ministeriet Amsraadet og Danmarks Naturfredningsforening, at man ikke fandt Anledning til at foretage videre med Hensyn til Ændring af den tidligere fastlagte Linieføring for Vejanlægget, det vil sige, at Vejmyndighederne med Trafikministeren i Spidsen alt taget i Betragtning godkendte den Stilling, Amsraadet havde taget.

Naar Amsraadet ikke paa dette Tidspunkt begyndte paa Arbejdet, var det, fordi man ikke var sikker paa, om Sagen var appelleret til Overfredningsnævnet, og vi vilde fra Amsraadets Side ikke have, at man fra nogen anden Myndigheds Side skulde kunne sige, at vi havde foregrebet Begivenhedernes Gang.

Kalø Gods rejste nu Spørgsmaalet om Ekspropriation fra Fredsskoven „Hestehaven“ for Landbrugsministeriet. Denne Sag blev senere kædet sammen med hele Spørgsmaalet for Overfredningsnævnet ved telefonisk Forespørgsel i Overfredningsnævnet erfarede Amtmanden, at Sagen var indanket for dette, og den 19. August 1938 holdt Overfredningsnævnet Møde. I Mellemtiden var der fra 8 Sogneraad og Æbeltoft Købstad rettet Henvendelse til Overfredningsnævnet, idet man gav sin Tilslutning til Amsraadets Projekt. Denne Sammenslutning af Sogneraad var repræsenteret ved Overfredningsnævnets Møde. Senere gav Hornslet Sogneraad ogsaa sin Tilslutning.

Ved dette Møde forelaa til Behandling et betydeligt mere omfattende Fredningstilbud, end Tilfældet havde været ved Amsfredningsnævnets Møde. Tilbudet, der som før var betinget af, at Amtets Linieføring ikke blev til Virkelighed, gik ud paa en Fredning af hele Arealet, hvorover der er Udsigt mod Syd fra Bregnet Bakke Øst for Rønde. Endvidere indeholdt det de samme Tilladelser for Nationalmuseet som det oprindelige Fredningstilbud samt Tilladelse til Færdsel i Skovene og Badning fra Stranden. Jeg skal bemærke, at Stranden er meget daarlig at bade fra, bortset fra en lille Strækning paa Borgholmen, ca. 1 km's Gang fra Traktørstedet. Om Fredningstilbudet kan i øvrigt oplyses, at det naturligvis ikke generer Driften af Kalø, idet man forbeholder sig Ret til at opføre de Bygninger, der er nødvendige for Driften og Jagten efter Aftale med Naturfredningsnævnet og Naturfredningsforeningen. Senere, da Sagens Behandling havde staaet paa et Par Maaneder, krævedes yderligere som Betin-